

19.05.2021

Ärende/27

§ 150

De av ledamöterna Emma Kari och Katju Aro väckta motionerna om grönmiljöer på daghemsgårdar

HEL 2020-011664 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionerna som slutbehandlade.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Emma Karin aloite
- 2 Valtuutettu Katju Aron aloite
- 3 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto valtuutettu Emma Karin aloitteesta 23.3.2021
- 4 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 27.4.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Emma Kari och 27 andra ledamöter samt ledamoten Katju Aro och 16 andra ledamöter föreslår i sina motioner att staden inför funktionella grönmiljöer på daghemsgårdar genom att anlägga skogsbotten, dvs. mår, färdig gräsmatta och planteringslådor på gårdarna bl.a. för att öka barnens kontakt med naturen och stärka det allmänna välbefinnandet.

Daghemsgårdarnas gårdsmaterial och -funktioner ska främja förverkligandet av målen i planen för småbarnspedagogik. Gården och lokalerna planeras så att de bildar en inlärningsmiljö som är lämplig för samtliga inlärare och stöder barnens uppväxt och utveckling. Utöver gårdar och lokaler utnyttjas dessutom hela staden och särskilt närområdet som platser för idrotts- och naturupplevelser och inläring.

19.05.2021

Målet för lokal- och gårdsplaneringen är en trygg, hälsosam och ändamålsenlig verksamhetsmiljö som stöder både barnens och de anställdas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Gården och lokalerna planeras så att de bildar en inlärningsmiljö som är lämplig för samtliga inlärare och stöder barnens uppväxt och utveckling. Utöver gårdar och lokaler utnyttjas dessutom hela staden och särskilt närområdet som platser för idrotts- och naturupplevelser och inläring.

Daghemmens gårdsområden förses med lekredskap för att främja de fysiska aktiviteterna och målen i planen för småbarnspedagogik. I planeringen och utrustandet av gårdsområdena beaktas säkerheten, möjligheten till övervakning, gemenskapen, de fysiska aktiviteterna och gårdens användning som inlärnings- och lekrum. Gårdsområdena erbjuder mångsidiga lek- och idrottsförhållanden både för daghemmets användare och för invånarna i området. De anställda och barnen deltar i planeringen av gårdarna och funktionerna på dessa.

Utgångspunkterna för tomten och dess näromgivning ställer förbehållen för planeringen. Läget och storleken på utomhuslokalen och byggnadens form och läge påverkar utomhuslokalens natur och funktionerna som fastställs för den. Materialen som används i utomhuslokalerna är hälsosamma, slittåliga, ändamålsenliga och byggnadsfysikaliskt hållbara. Materialvalen är dessutom ekologiska och de bidrar till att öka mångformigheten i inlärningsmiljön. Områden framför ingångar och andra områden där användningssyftet så kräver (t.ex. spelområden) beläggs med en hård yta.

På andra ställen i inlärningsmiljön föredras så naturenhetliga och permeabla material som möjligt, såsom leksand eller mår. Daghemmens gårdar är i allmänhet till hela sin yta fullt utnyttjade och de utsätts för hårt slitage. Skogbotten, dvs. måren, är ömtålig i fråga om slitage och håller inte för typiskt daghemsbruk och är därför ett utmanande material. Eftersom daghemmens gårdar är mycket olika till storleken, kan mår ur ett jämlikhetsperspektiv utnyttjas endast på väldigt få gårdar.

Anläggandet av funktionella grönmiljöer och naturelement planeras och förverkligas i samverkan med användarsektorn för att säkra gårdens funktionalitet. Kostnadsuppföljningen och kvalitetskontrollen för gårdar och ytkonstruktioner anses viktiga. De har en stor inverkan på en hälsosam och trygg verksamhetsmiljö och sektorns driftskostnader. En eventuell ökning av naturenligheten i gårdsområdena medför inga kostnadseffekter. För att trygga funktionaliteten och tryggheten i lokalerna och inomhusluften ska områden framför ingångar också i fortsättningen beläggas med hårda ytor.

Staden har genomfört ett pilotprojekt med planteringslådor på några daghemsgårdar och underhållet av lådorna visade sig vara mera utmanande än väntat. Planeringarna har dessutom utsatts för skadegörelse utanför verksamhetstiderna. Fostrans- och utbildningssektorn utreder hur underhållet av planteringslådorna kan underlättas och skadegörelsen begränsas så att det i fortsättningen är ändamålsenligt att förverkliga sådana.

Fostrans- och utbildningssektorn uppdaterar daghemmens planeringsanvisningar under år 2021 i samverkan med stadsmiljösektorn.

Stadsstyrelsen anser att man i samband med uppdateringen av planeringsanvisningarna bör utreda olika möjligheter att främja mikrobpositiv gårdsplanering för att stöda utvecklingen av barnens immunsystem. I planeringsanvisningarna ska man förbättra möjligheterna att placera olika slags gröna element, såsom mår eller planteringslådor, på daghemmens gårdar om det är lämpligt med tanke på daghemmets verksamhet och de kan förverkligas på ett sådant sätt att de inte utsätts för skadegörelse, odlandet kan övervakas och underhållet av dem inte orsakar betydande tilläggskostnader.

Fostrans- och utbildningsnämnden och stadsmiljönämnden har gett utlåtanden om motionerna. Svaret stämmer överens med fostrans- och utbildningsnämndens utlåtande. I sitt utlåtande förhåller sig stadsmiljönämnden positiv till att främja förverkligandet av grönmiljöer på daghemsgårdar.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Emma Karin aloite
- 2 Valtuutettu Katju Aron aloite
- 3 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto valtuutettu Emma Karin aloitteesta 23.3.2021
- 4 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 27.4.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

19.05.2021

Ärende/27

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 10.05.2021 § 354

HEL 2020-011664 T 00 00 03

HEL 2020-012175

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Kaupunginhallitus katsoo, että suunnitteluohjeistuksen päivittämisen yhteydessä on selvitettävä erilaisia mahdollisuuksia edistää mikro-bimyönteistä pihasuunnittelua lasten immuunijärjestelmän kehityksen tukemiseksi. Suunnitteluohjeistuksessa tulee nykyistä paremmin mahdollistaa erilaisten viherelementtien kuten kuntan tai istutuslaatikoiden sijoittaminen päiväkotien pihoille, jos niiden sijoittaminen on päiväkodin toiminnan kannalta sopivaa ja ne saadaan toteutettua siten, ettei niihin kohdistu ilkivaltaa, niiden viljely on valvottavissa eikä niiden huolto aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia.

Käsittely

10.05.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisäys kappaleen 11 jälkeen:

Kaupunginhallitus katsoo, että suunnitteluohjeistuksen päivittämisen yhteydessä on selvitettävä erilaisia mahdollisuuksia edistää mikro-bimyönteistä pihasuunnittelua lasten immuunijärjestelmän kehityksen tukemiseksi. Suunnitteluohjeistuksessa tulee nykyistä paremmin mahdollistaa erilaisten viherelementtien kuten kuntan tai istutuslaatikoiden sijoittaminen päiväkotien pihoille, jos niiden sijoittaminen on päiväkodin toiminnan kannalta sopivaa ja ne saadaan toteutettua siten, ettei niihin kohdistu ilkivaltaa, niiden viljely on valvottavissa eikä niiden huolto aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

03.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö

19.05.2021

Ärende/27

Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.03.2021 § 178

HEL 2020-011664 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Katju Aron toiminnallisia viherympäristöjä koskevasta valtuustoaloitteesta:

Voimassa oleva toimintamalli Helsingissä

Päiväkotipihojen pihamateriaalien ja -toimintojen tulee edistää varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Piha ja tilat suunnitellaan kaikille oppijoille sopiviksi, lasten kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Tilojen ja piha-alueiden lisäksi koko kaupunkia ja erityisesti lähialuetta hyödynnetään liikunta- ja luontoelämysten sekä oppimisen paikkoina.

Tila- ja pihasuunnittelun tavoitteena on turvallinen, terveellinen ja tarkoituksenmukainen toimintaympäristö, joka tukee sekä lasten että henkilökunnan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Piha ja tilat suunnitellaan kaikille oppijoille sopiviksi, lasten kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Tilojen ja piha-alueiden lisäksi koko kaupunkia ja erityisesti lähialuetta hyödynnetään liikunta- ja luontoelämysten sekä oppimisen paikkoina.

Päiväkotien piha-alueet varustetaan leikkivälinein edistämään liikunnallisuutta ja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita. Piha-alueiden suunnittelussa ja varustelussa otetaan huomioon turvallisuus, valvottavuus, yhteisöllisyys, liikunnallisuus ja pihan monipuolinen käyttö oppimista ja leikkimistilana. Piha-alueet tarjoavat sekä päiväkodin käyttäjille, että alueen asukkaille monipuoliset leikki- ja liikuntaolosuhteet. Henkilökunta ja lapset osallistuvat pihojen ja niiden toimintojen suunnitteluun.

Tontin ja sen lähiympäristön lähtökohdat asettavat suunnittelulle reunaehdot. Ulkotilan sijainti ja koko sekä rakennuksen muoto ja sijainti vaikuttavat ulkotilan luonteeseen ja sinne määriteltäviin toimintoihin. Ulkotiloissa käytettävät materiaalit ovat terveellisiä, kulutusta kestäviä, käyttötarkoituksen mukaisia sekä rakennusfysikaalisesti kestäviä. Lisäksi materiaalivalinnat ovat ekologisia ja oppimisympäristön monimuotoisuutta lisääviä. Sisäänkäyntien edustat ja alueet, joissa käyttötarkoi-

tus sitä vaatii (esim. pelialue), päällystetään kovalla pinnalla. Muualla oppimisympäristössä suositaan mahdollisimman luonnonmukaisia ja läpäiseviä materiaaleja, kuten leikkihiekkaa tai kuntaa.

Päiväkotien pihojen suunnittelua ohjaa valtakunnallisten lakien ja määräysten lisäksi Helsingin kaupungin valtuustotavoitteet.

Toimintamallin kehittäminen

Toiminnallisten viherympäristöjen ja luontoelementtien lisääminen tulee suunnitella ja toteuttaa yhdessä käyttäjätoimialan kanssa pihan toiminnollisuuden varmistamiseksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta painottaa pihojen ja pintarakenteiden kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyttä. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen toimintaympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin.

Piha-alueiden luonnonmukaisuuden mahdollisella lisäämisellä ei ole kustannusvaikutuksia Tilojen ja sisäilmaolosuhteiden toimivuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi tulee sisäänkäyntien lähialueet myös jatkossa rakentaa kovapintaisina.

Helsingin kaupunki on pilottina toteuttanut muutamien päiväkotien pihoille istutuslaatikoita, joiden ylläpito on osoittautunut odotettua haastavammaksi. Lisäksi istutukset ovat toiminta-ajan ulkopuolella joutuneet ilkvallan kohteeksi. Toimiala selvittää miten istutuslaatikoiden ylläpitoa voisi helpottaa ja ilkvallaa rajoittaa, jotta niiden toteuttaminen olisi jatkossa tarkoituksenmukaista.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vera Schulman, yksikön päällikkö, puhelin: 310 20777
vera.schulman(a)hel.fi